

Betreft : Plan van aanpak evaluatie uitvoeringsplan VANG
Aan : Leden van de commissie Fysiek Domein
T.b.v. : Commissie van woensdag 26 juni 2019
Van : Bert Rebel
Datum : 23 mei 2019

Graag informeer ik u over de wijze waarop het “Regionaal Uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020 Van Afval Naar Grondstof” (Uitvoeringsplan VANG) in de komende maanden wordt geëvalueerd en wanneer u de resultaten hiervan kunt verwachten. Daarnaast vraag ik uw actieve medewerking bij deze evaluatie.

Context

De gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdmeren stelden in 2015 met de Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst (GAD) het Uitvoeringsplan VANG op. Met dit plan geven de gemeenten invulling aan de landelijke ambities om te komen tot meer hergebruik van huishoudelijke afvalstromen en minder restafval. De doelstelling voor huishoudens in Gooi en Vechtstreek is 75% afvalscheiding in 2020, bekrachtigd door de gemeenteraden met de vaststelling van de Regionale Samenwerkingsagenda Gooi en Vechtstreek 2016-2018.

Op driekwart van de uitvoeringsperiode is er behoefte aan een evaluatie. In het portefeuillehoudersoverleg van 16 mei jl. is het bijgevoegde “Plan van aanpak Evaluatie Regionaal Uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020 Van Afval Naar Grondstof” vastgesteld.

Uw medewerking gevraagd

Onderdeel van de evaluatie is dat er teruggekeken wordt op het besluitvormingsproces en de wijze waarop raadsleden daarbij zijn betrokken. Om hiervan een goed beeld te krijgen, vraag ik uw medewerking. De GAD stelt u graag zes vragen over uw beleving van het proces. Indien u zelf niet actief bij het besluitvormingsproces betrokken bent geweest, wordt u gevraagd de vragen toch te beantwoorden, maar dan naar aanleiding van de beschreven procedure. De vragen worden anoniem behandeld. Het verzoek is om de enquête **voor 10 juni 2019** in te vullen.

De vragen treft u aan op:

<https://www.gad.nl/belevingsonderzoek-op-het-besluitvormingsproces-vang/>

Resultaten evaluatie en ontwikkeling nieuwe visie richting 2025

In het najaar van 2019 worden tijdens een regiobijeenkomst de resultaten van de evaluatie gedeeld. Na de evaluatie zal een strategie op basis van de nieuwe kaders van de Rijksoverheid en het ambitieniveau van de gemeenten worden voorbereid. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar huishoudelijk afval, maar tevens naar bredere ontwikkelingen zoals de circulaire economie. Overwegingen als betalen voor restafval (Difstar) en nascheiding zullen onderdeel uitmaken van de afwegingen voor de plannen voor de volgende beleidsperiode tot 2025.

Deze informatiebrief is in regionaal verband afgestemd en bedoeld om de raden in de regiogemeenten gelijktijdig en uniform te informeren.

Plan van Aanpak Evaluatie Regionaal Uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020 “Van Afval naar Grondstof”

Ons kenmerk	19.0010235
Versie	1.1
Datum	maart 2019
Contactpersoon	I. van Gelderen
E-mail	i.vangelderens@gad.nl

INHOUD

Achtergrond	1
Proces van evaluatie	1
Doel van de evaluatie	2
Doelstellingen Regionaal uitvoeringsplan	2
Doel van deze evaluatie	2
Uitgangspunten	3
Deevaluaties, integrale analyse en eindevaluatie	3
Aanpak en middelen	3
Aanpak	3
Middelen	4
Proces na evaluatie uitvoeringplan hha 2015-2020	4

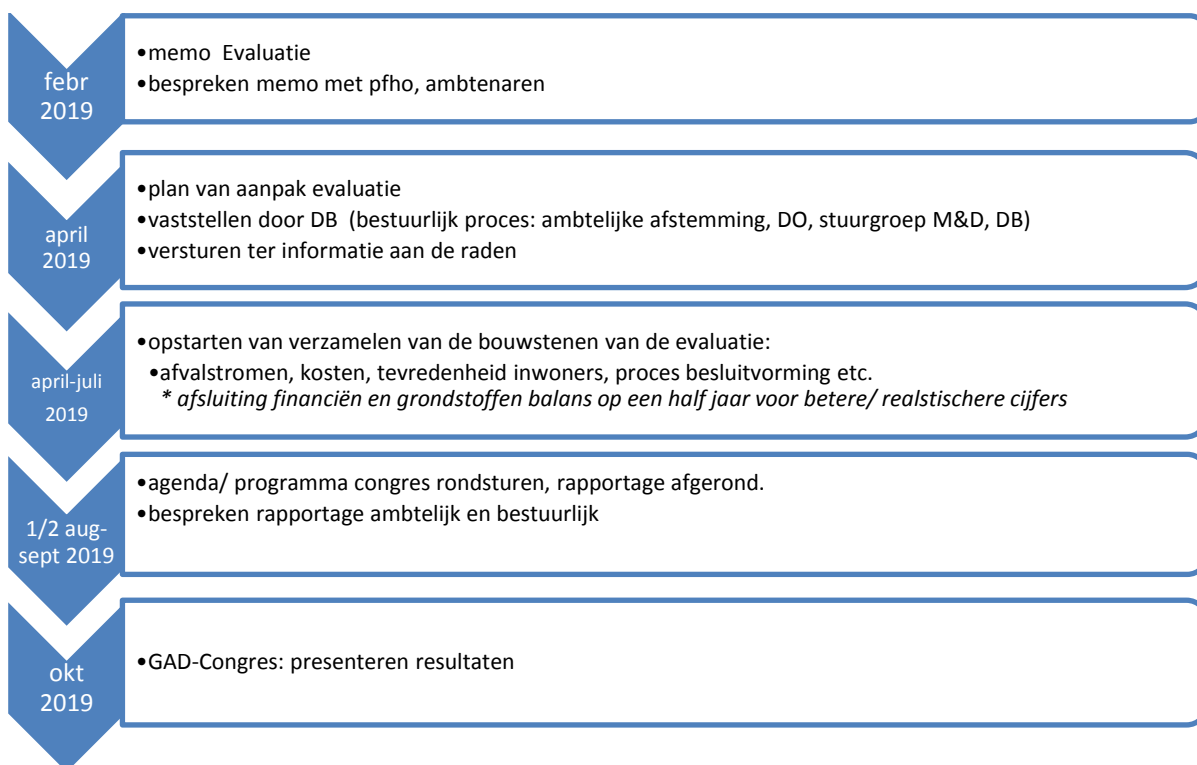
Achtergrond

In 2015 stelden de Regio gemeenten (Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Weesp en Wijdemeren) met de Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst (GAD) het Regionaal Uitvoeringsplan huishoudelijk afval 2015-2020 (VANG) op. Met dit plan geven de gemeenten invulling aan de landelijke ambities om te komen tot meer hergebruik van huishoudelijke afvalstromen en minder restafval. De doelstelling voor huishoudens in Gooi en Vechtstreek is 75% afvalscheiding in 2020 en is bekrachtigd door de gemeenteraden met de vaststelling van de regionale samenwerkingsagenda Gooi en Vechtstreek 2015 - 2018.

In de afgelopen drie jaar is gewerkt aan de implementatie en uitvoering van het VANG-plan. De voortgang en de realisatie van de doelstellingen worden daarbij jaarlijks gemonitord. Na deze periode van drie jaar is behoefte aan een integrale evaluatie. Een evaluatiemoment waarmee in de planning van het uitvoeringsplan ook rekening is gehouden.

Proces van evaluatie

In het najaar 2019 worden de resultaten en de ervaringen gedeeld met de raadsleden van de regiogemeenten middels een regio bijeenkomst. Voorstel hiervoor is om deze te organiseren in de week van de duurzaamheid (dag van de duurzaamheid valt op 10 oktober).

Doel van de evaluatie

Doelstellingen Regionaal uitvoeringsplan

Het Regionaal Uitvoeringsplan kent een periode van 2015 tot en met 2020. De ambitie, doelstellingen en uitgangspunten van het Regionaal Uitvoeringsplan 2015 – 2020 zijn uitgewerkt in paragraaf 2.1 van het genoemde plan.

Kort samengevat:

- Afvalscheiding huishoudelijk afval 75% in 2020. Dit komt overeen met maximaal 128 kg huishoudelijk restafval per inwoner.
- In 2020 zijn alle maatregelen uit het plan gerealiseerd. En is 100% van de huishoudens aangesloten op het voor hen passende (inzamel)stelsel met als tussendoelen 25% in 2017 en 75% in 2018.

Daarbij moet aan het volgende worden voldaan:

- Het scheiden en aanbieden van grondstoffen is *gemakkelijker* gemaakt.
- Per gebiedstype en bebouwingstype is sprake van een *passende* inzamelmethode.
- De *voortgang* van het Uitvoeringsplan wordt *periodiek geëvalueerd*.
- De *tevredenheid* van de inwoners (over het inzamelstelsel en de ervaren service) is *gelijk of neemt toe* ten opzichte van het serviceniveau in 2013.
- De wijziging van het inzamelstelsel is ten opzichte van de begroting van 2015 (exclusief verbrandingsbelasting) *budgetneutraal* ingevoerd.
- Het uitvoeringsplan leidt tot een hogere inzet van mensen, maar *leidt niet tot een vergroting* van de formatie van de GAD.
- Voor de verzamelcontainers wordt uitgaan van *ondergrondse containers*.

Doel van deze evaluatie

De beoogde evaluatie over de planperiode tot en met juni 2019 heeft het karakter van een tussen-evaluatie. Bij deze evaluatie staat de vraag centraal of het beleid en de maatregelen van het Uitvoeringsplan tot nu toe een bijdrage hebben geleverd aan de gestelde doelen van afvalscheiding en of deze qua kosten en opbrengsten voldoen aan de beschreven aanpak.

De evaluatie heeft tot doel:

1. Te beoordelen of - en de mate waarin - de ambities en doelstellingen van het Regionaal Uitvoeringsplan zijn behaald.
2. Beschrijven wat met de ingezette middelen is bereikt en specifiek wat de voortgang is van de uitrol van de (nieuwe) inzamelstructuur en de daarmee gemoeide service richting bewoners en de inzet op het gebied van communicatie en handhaving;

De evaluatie vindt plaats op ongeveer twee derde van de periode en heeft daarom ook tot doel om vooruit te kijken richting 2025. Het derde en vierde doel betreft dan ook:

3. Vooruitkijken en op basis van een analyse bepalen of en in welke mate met het vastgestelde beleid en de maatregelen die nog getroffen gaan worden helpen bij het halen van de gestelde doelen en ambities.
4. Een toekomstperspectief schetsen van mogelijke kaders en richtingen voor nieuwe visie (circulaire economie) richting 2025 met de voor en nadelen.

Uitgangspunten

Bij de uitvoering van deze evaluatie gelden de volgende uitgangspunten:

Termijnen

- Referentiejaar 2015 (tenzij op basis van het Uitvoeringsplan anders vermeld).
- Peiljaar betreft de gerealiseerde prestatie tot en met juni 2019.

Deevaluaties, integrale analyse en eindevaluatie

De evaluatie heeft als doel het kunnen beoordelen of het beleid en de maatregelen bijdraagt aan het behalen van de beoogde doelstellingen. Er wordt gebruik gemaakt van beschikbare feiten en cijfers en gesprekken met betrokkenen.

De evaluatie omvat een aantal onderdelen die goed los van elkaar te evalueren zijn. De onderdelen zijn:

1. Afval- en grondstoffenprestaties (effectiviteit van de genomen maatregelen) per gebiedstype indien mogelijk;
2. Implementatie (en voortgang) van inzamelstructuur en-voorzieningen;
3. Implementatie (en voortgang) inzet communicatie, begeleiding en ondersteuning van inwoners, toezicht- en handhaving;
4. Financiën: gepleegde investeringen t.o.v. uitvoeringsplan;
5. Belevingsonderzoek inwoners (klanttevredenheid);
6. Besluitvormingsproces van het Regionaal Uitvoeringsplan;
7. Onderzoeken in hoeverre de gestelde doelen hebben bijgedragen aan de circulaire economie;
8. Wat gebeurt er met de huidige grondstoffen, proces, kwaliteit en verwerking;
9. Tussentijdse wijzigingen in de uitvoering t.o.v. vastgestelde plan
10. Vooruitkijken nieuwe visie richting 2025 en welke maatregelen daar bij zouden kunnen bijdragen. Het vooruitkijken wordt gedaan op basis van de regionale resultaten, de ervaringen en resultaten elders in het land, de ontwikkelingen op het gebied van verwerking en logistiek en de landelijke doelstellingen en visies om te komen tot een circulaire economie in 2050.

Aanpak en middelen

Aanpak

1. Evaluatie is primair gericht op de prestatie-indicatoren: milieu en kosten. Zoals hoeveelheid/reductie huishoudelijk restafval, scheiding en recycling van grondstoffen. Per gebiedstype wordt er een evaluatie opgezet.
2. Evaluatie inzamelstructuur betreft onder meer de plaatsing, wisseling of wijziging van de containervoorzieningen. Zowel kwantitatief als ook de (investering)budgetvoortgang (financiën). In welke mate is de geplande implementatie gerealiseerd, eventuele aanpassingen gedurende de uitvoering van de implementatie worden verklaard.
3. Evaluatie communicatie, inzet begeleiding en Toezicht en Handhaving. Dit betreft onder meer communicatie (zowel regionale campagne als ook projectgerichte communicatie), begeleiding en ondersteuning (bijvoorbeeld afvalcoach) en Toezicht- en Handhaving.
4. Financiën: kosten(ontwikkeling) van het afvalbeheer, onderscheid in de wel en niet door GAD en/of de gemeenten zelf te beïnvloeden kostenfactoren.

5. Belevingsonderzoek inwoners (klanttevredenheid). Onderzoek naar de ervaringen van inwoners met het afval- en grondstoffenbeleid in hun gemeente, ervaringen met het gebruik van de (nieuwe) voorzieningen, et cetera.

6. Besluitvormingsproces: proces en afstemming met ambtenaren, wethouders, raden en inwoners.

Middelen

We zullen zoveel als mogelijk gebruik maken van beschikbare data en monitor-rapportages. Bronnen zijn onder meer:

- Desk research en data analyse op basis van de bedrijfsvoering- en financiële administratie GAD;
- Voortgangsrapportages “Voortgang Uitvoering VANG” en relevante managementrapportages van GAD;
- Benchmark Afvalbeheer van Rijkwaterstaat en NVRD;
- Sorteertanalyses (onderzoek samenstelling huishoudelijk restafval) op het niveau van gemeenten en wijken, gebiedstypes;
- Meldingssysteem van de klantenservice van GAD;
- Interviews met betrokkenen binnen de GAD-organisatie en binnen de gemeenten betrokken functionarissen;
- Klanttevredenheidsonderzoek (online vragenlijst en steekproef uit inwoners van de zeven regiogemeenten).
- Belevingsonderzoek bewoners (optioneel, verdiepingsonderzoek).
- Belevingsonderzoek raadsleden.

Proces na evaluatie uitvoeringplan hha 2015-2020

Na de presentatie van de evaluatie zullen de uitkomsten en de opmerkingen van de raden besproken worden in deelsessie met de wethouders Milieu & Duurzaamheid.

Het vaststellen van de nieuwe visie zal onder leiding van de Sturing Milieu & Duurzaamheid en GAD gebeuren in samenspraak met de ambtenaren duurzaamheid en de wethouders Milieu & Duurzaamheid.

De visie zal teruggekoppeld worden middels raadsinformatiebrieven en bijeenkomsten (expertsessies / masterclasses). Raadsleden krijgen de kans hun visie terug te koppelen via de wethouder Milieu & Duurzaamheid maar ook gedurende een “regiopodium” die georganiseerd gaat worden in 2020.